

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานวางทรัพย์กลาง กลุ่มงานวิชาการ โทร. ๑๑๗๓

ที่ ขธ ๐๕๒๑.๐๑/ ๑๐๕๗

วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอสอบถามกรณีการถอนอายุัดเนื่องจากอายุัดครบหนี้

เรียน อธิบดีกรมบังคับคดี

ตามคำสั่งอธิบดีกรมบังคับคดี ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๒ ให้กลุ่มงานวิชาการ สำนักงานวางทรัพย์กลาง พิจารณาเกี่ยวกับข้อสงสัยการตีความตามความเห็นเรื่องการถอนอายุัดในการดำเนินการของเจ้าพนักงานบังคับคดีในคดีแพ่งของศาลจังหวัดพิจิตร หมายเลขแดงที่ ๑๑๐๔/๒๕๕๒ ระหว่าง นายสง่า โปธิ โจทก์ นายพลเดช สาตร์ขำ จำเลย บัดนี้ กลุ่มงานวิชาการ สำนักงานวางทรัพย์กลาง ได้ดำเนินการพิจารณาเรียบร้อยแล้ว ปรากฏตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

เรื่องเดิม

ตามที่กลุ่มงานวิชาการ สำนักงานวางทรัพย์กลาง ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการของเจ้าพนักงานบังคับคดี ในสำนวนคดีศาลจังหวัดพิจิตร หมายเลขแดงที่ ๑๑๐๔/๒๕๕๒ ระหว่าง นายสง่า โปธิ โจทก์ นายพลเดช สาตร์ขำ จำเลย เจ้าพนักงานบังคับคดี กองอายุัดทรัพย์สิน กรมบังคับคดี ทำการอายุัดเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาแทนเจ้าพนักงานบังคับคดี สำนักงานบังคับคดี จังหวัดพิจิตร ต่อมาปรากฏว่าดำเนินการอายุัดเงินจนครบหนี้ตามหมายบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดี กองอายุัดทรัพย์สิน เห็นว่าเมื่อจำเลยชำระหนี้ครบถ้วนแล้วตามหมายบังคับคดี ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๒ เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจรวบรวมเงินให้พอชำระหนี้ตามคำพิพากษาโดยการยึดหรืออายุัด ดังนั้น เจ้าพนักงานบังคับคดีก็ต้องถอนการอายุัดให้ ซึ่งกลุ่มงานวิชาการ สำนักงานวางทรัพย์กลาง ได้พิจารณาเสนอความเห็นและให้ถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน แต่กองอายุัดทรัพย์สิน ยังมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการตีความตามความเห็นของกลุ่มงานวิชาการ สำนักงานวางทรัพย์กลาง ที่ ขธ ๐๕๒๑.๐๑/๑๐๕๐ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ และเรียนสอบถามดังต่อไปนี้

๑. กรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าของสำนวนอายุัดทรัพย์สินของลูกหนี้ เช่นกรณีอายุัดเงินเดือน จนกระทั่งคำนวณเบื้องต้นโดยยังมีได้ส่งทำบัญชีเห็นว่าได้เงินพอชำระหนี้ตามหมายบังคับคดี และค่าธรรมเนียมกับค่าใช้จ่ายครบถ้วนแล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดีจะออกหนังสือถอนการอายุัดไปยังบุคคลภายนอกได้ทันที โดยไม่ต้องรอให้พ้นกำหนดร้องขอเฉลี่ย (๑๔ วันนับแต่ได้รับเงินตามอายุัด) ใช่หรือไม่ และหากคำนวณเบื้องต้นและพบว่ามีเหลือเกินให้ลูกหนี้ได้จำนวนหนึ่ง เจ้าพนักงานบังคับคดีจะสามารถคืนเงินดังกล่าวให้แก่ลูกหนี้ก่อนจัดทำบัญชี ได้หรือไม่ (ปัจจุบันกองอายุัดทรัพย์สินคืนให้ทันที)

๒. หากกรณีตามข้อ ๑ เจ้าพนักงานบังคับคดีออกหนังสือถอนการอายัดได้ทันที โดยไม่ต้องรอพินกำหนดร้องเฉลี่ย และปรากฏว่าระหว่างนั้นมีผู้ร้องขอเฉลี่ย และได้รับอนุญาตให้เข้าเฉลี่ยเงินที่อายัดได้จนทำให้เงินที่อายัดได้ไม่พอชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ผู้ขออายัดตามหมายบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีควรจะต้องดำเนินการอย่างไร

๓. กรณีเจ้าพนักงานบังคับคดี บังคับคดีแทน โดยอายัดเงินเดือนจนกว่าครบหนี้ตามหมายบังคับคดีและค่าธรรมเนียมกับค่าใช้จ่ายแล้ว จะออกหนังสือถอนอายัดไปยังบุคคลภายนอกได้ทันที โดยไม่ต้องรอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีซึ่งเป็นเจ้าของสำนวนได้รับเงินพ้น ๑๔ วันก่อน ใช่หรือไม่

ข้อกฎหมาย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ข้อพิจารณา

กลุ่มงานวิชาการ สำนักงานวางทรัพย์กลาง พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีการอายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ในปัจจุบันเจ้าพนักงานบังคับคดี สามารถออกคำสั่งอายัดไปยังบุคคลภายนอกได้ โดยมีพักต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กรณีตามข้อสงสัยเกี่ยวกับการตีความความเห็นของกลุ่มงานวิชาการ สำนักงานวางทรัพย์กลาง ที่ ยธ ๐๕๒๑.๐๑/๑๐๔๐ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ พิจารณาตามประเด็นข้อสงสัยได้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. กรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าของสำนวนอายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ เช่นกรณีอายัดเงินเดือน จนกระทั่งคำนวณเบื้องต้นโดยยังมีได้ส่งทำบัญชีเห็นว่าได้เงินพอชำระหนี้ตามหมายบังคับคดี และค่าธรรมเนียมกับค่าใช้จ่ายครบถ้วนแล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดีจะออกหนังสือถอนการอายัดไปยังบุคคลภายนอกได้ทันที โดยไม่ต้องรอให้พินกำหนดร้องขอเฉลี่ย (๑๔ วันนับแต่ได้รับเงินตามอายัด) ใช่หรือไม่ และหากคำนวณเบื้องต้นและพบว่ามีเหลือคืนให้ลูกหนี้ได้จำนวนหนึ่ง เจ้าพนักงานบังคับคดีจะสามารถคืนเงินดังกล่าวให้แก่ลูกหนี้ก่อนจัดทำบัญชี ได้หรือไม่ (ปัจจุบันกองอายัดทรัพย์สินคืนให้ทันที)

ตามข้อเท็จจริงดังกล่าว เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องลงนัดรอให้พินกำหนดระยะเวลา ๑๔ วันนับแต่วันที่ได้รับเงินตามที่ยึดไว้ ตามมาตรา ๒๕๐ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามกฎหมายและไม่ปรากฏว่ามีผู้ยื่นคำร้องขอเฉลี่ย เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องถอนการอายัดโดยออกหนังสือถอนการอายัดไปยังบุคคลภายนอกได้ เนื่องจากกรณีดังกล่าวเป็นการดำเนินการบังคับคดีครบหนี้ตามหมายบังคับคดีพร้อมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีแล้ว และหากคำนวณเบื้องต้นและพบว่ามีเงินเหลือคืนให้ลูกหนี้จำนวนหนึ่ง เจ้าพนักงานบังคับคดี กองอายัดทรัพย์สินไม่สามารถคืนเงินดังกล่าวให้แก่ลูกหนี้ก่อนจัดทำบัญชีได้เช่นเดียวกัน เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องดำเนินการจัดทำบัญชีแสดงรายการรับ - จ่ายให้เสร็จสิ้นเสียก่อน ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๒๒ ข้อ ๑๐๕ ส่วนลำดับการจ่ายเงินนั้นเป็นไปตามมาตรา ๓๒๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ข้อ ๒. หากกรณีตามข้อ ๑ เจ้าพนักงานบังคับคดีออกหนังสือถอนการอายัดได้ทันที โดยไม่ต้องรอฟ้นกำหนดร้องเฉลี่ย และปรากฏว่าระหว่างนั้นมีผู้ร้องขอเฉลี่ย และได้รับอนุญาตให้เข้าเฉลี่ยเงินที่อายัดได้จนทำให้เงินที่อายัดได้ไม่พอชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ผู้ขออายัดตามหมายบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีควรจะต้องดำเนินการอย่างไร

กรณีดังกล่าวเห็นว่า เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ออกหนังสือถอนอายัดไปยังบุคคลภายนอกแล้ว ย่อมทำให้การบังคับคดีตามหมายบังคับคดีนั้นเสร็จสิ้นลง คงมีข้อเท็จจริงที่ต้องนำมาพิจารณาประกอบด้วย คือ

๑. หากปรากฏว่าจำนวนเงินที่อายัดไว้ในคดีแรกนั้นครบหนี้ตามหมายบังคับคดีแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีหนังสือแจ้งการอายัดไปยังบุคคลภายนอกตามหมายบังคับคดีของเจ้าหนี้ผู้ร้องขอเฉลี่ย เนื่องจากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานั้นยอมใช้สิทธิในการบังคับคดีตามหมายบังคับคดีในคดีของตนเองได้ แม้ตนจะได้ยื่นคำร้องขอเฉลี่ยไว้ในคดีก่อนที่มีการอายัดทรัพย์สินไว้แล้วก็ตาม

๒. หากปรากฏว่าจำนวนเงินที่อายัดไว้ในคดีแรกนั้นไม่ครบหนี้ตามหมายบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีหนังสือแจ้งการอายัดไปยังบุคคลภายนอกตามหมายบังคับคดีของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในคดีแรก และแจ้งให้บุคคลภายนอกทราบว่าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอื่นร้องขอเฉลี่ยเข้ามาในคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องดำเนินการอายัดเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาต่อไปจนกว่าจะครบหนี้หรือเจ้าพนักงานบังคับคดีจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๓. กรณีเจ้าพนักงานบังคับคดี บังคับคดีแทน โดยอายัดเงินเดือนจนคาดว่าครบหนี้ตามหมายบังคับคดีและค่าธรรมเนียมกับค่าใช้จ่ายแล้ว จะออกหนังสือถอนอายัดไปยังบุคคลภายนอกได้ทันที โดยไม่ต้องรอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีซึ่งเป็นเจ้าของสำนวนได้รับเงินปัน ๑๔ วันก่อน ใชหรือไม่

กรณีดังกล่าวเห็นว่า ในการบังคับคดีแทน ตามความในมาตรา ๑๕ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีการบังคับคดีนอกเขตศาลที่ออกหมายบังคับคดี... ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลที่จะมีการบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการบังคับคดีโดยไม่ชักช้า และให้ศาลนั้นดำเนินการไปเสมือนหนึ่งเป็นศาลที่บังคับคดีแทนตามมาตรา ๓๐๒ วรรคสาม” ซึ่งมาตรา ๓๐๒ บัญญัติว่า “ศาลที่มีอำนาจออกหมายบังคับคดีหรือหมายจับลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือมีอำนาจทำคำวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวข้องกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งซึ่งได้เสนอต่อศาลตามบทบัญญัติแห่งลักษณะนี้ คือศาลที่ได้พิจารณาและชี้ขาดต้นคดีในศาลชั้นต้น...ในกรณีที่ศาลได้ออกหมายบังคับคดีได้ส่งไปให้อีกศาลหนึ่งบังคับคดีแทน ให้ส่งทรัพย์สินที่ยึดได้หรือเงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินนั้นแล้วแต่กรณีไปยังศาลที่ออกหมายเพื่อดำเนินการไปตามกฎหมาย” และมาตรา ๓ (๒) บัญญัติว่า คำฟ้องหรือคำร้องขอที่เสนอเกี่ยวเนื่องกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ซึ่งคำฟ้องหรือคำร้องขอนั้นจำเป็นต้องมีคำวินิจฉัยของศาลก่อนที่การบังคับคดีจะได้ดำเนินไปได้โดยครบถ้วนถูกต้องนั้น ให้เสนอต่อศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีตามมาตรา ๓๐๒” และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๕๗/๒๕๔๔ จากบทบัญญัติของกฎหมายและคำพิพากษาศาลฎีกาแสดงให้เห็นได้ว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีที่ทำการบังคับคดีแทน

เมื่อดำเนินการบังคับคดีแล้วย่อมมีหน้าที่ต้องส่งเงินไปยังศาลที่ออกหมายบังคับคดีเพื่อดำเนินการให้ไปตามกฎหมาย กรณีตามข้อสงสัยเจ้าพนักงานบังคับคดี กองอัยการทรัพย์สิน ในฐานะเจ้าพนักงานบังคับคดีที่ทำการบังคับคดีแทน จึงไม่จำเป็นต้องลงน้ครอให้พ้นกำหนดระยะเวลา ๑๔ วันนับแต่วันที่ได้รับเงินที่อายัดไว้ตามมาตรา ๒๕๐ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เนื่องจากกฎหมายมิได้บัญญัติให้ต้องดำเนินการ แต่เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดีในเขตอำนาจของศาลที่ออกหมายบังคับคดีต้องดำเนินการให้ไปเป็นตามกฎหมาย ดังเช่นข้อพิจารณาในข้อ ๑ เนื่องจากกฎหมายบัญญัติให้การเสนอคำฟ้องหรือคำร้องขอเกี่ยวเนื่องกับการบังคับคดี ตามมาตรา ๗ (๒) ให้เสนอต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาตัดสินคือศาลที่ออกหมายบังคับคดีเจ้าหน้าที่ผู้ร้องขอเฉลี่ยต้องใช้สิทธิตามมาตรา ๒๕๐ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กำหนดระยะเวลา ๑๔ วันต้องเริ่มนับแต่วันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีที่ทำการบังคับคดีแทนส่งเงินที่ได้จากการอายัดมายังเจ้าพนักงานบังคับคดีในเขตอำนาจของศาลที่ออกหมายบังคับคดี ดังนั้น เมื่อล่วงพ้นกำหนดระยะเวลา ๑๔ วันตามมาตรา ๒๕๐ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งแล้วไม่ปรากฏมีผู้ยื่นคำร้องขอเฉลี่ยต่อศาล เจ้าพนักงานบังคับคดีในเขตอำนาจของศาลที่ออกหมายบังคับคดีต้องดำเนินการถอนการอายัดและถอนการบังคับคดี ส่วนเจ้าพนักงานบังคับคดีที่ทำการบังคับคดีแทนจะออกหนังสือถอนการอายัดไปยังบุคคลภายนอกได้ต่อเมื่อได้รับแจ้งให้ถอนการอายัดจากเจ้าพนักงานบังคับคดีในเขตอำนาจของศาลที่ออกหมายบังคับคดี จึงจะเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบจกกองอัยการทรัพย์สิน ให้ทราบต่อไป

(Handwritten signature)

(นายพีระ อัครวัตร)

ผู้อำนวยการสำนักงานบังคับคดีจังหวัดฉะเชิงเทรา
 รักษาการแทน ผู้อำนวยการสำนักงานวางทรัพย์กลาง

(Handwritten signature)

นาง...

๒

- เสงี่ยม

- เสงี่ยม

๐๕๖ ป.น.ค.ที่ ๑๕๖/๒๕๕๒

๐๕๖ ป.น.ค.ที่ ๑๕๖/๒๕๕๒

๐๕๖ ป.น.ค.ที่ ๑๕๖/๒๕๕๒

(Handwritten signature)

(นางสุทธิพร กองแก้ว)

อธิบดีกรมบังคับคดี

๒๐ ส.ค. ๒๕๕๒

(Handwritten signature)

นายสัญญา เขมะจารุ
 ๒๙ ส.ค. ๒๕๕๒